

ลิขสิทธิ์ระหว่างประเทศ ว่าด้วยสิทธิในการแปลและการทำซ้ำซึ่งหนังสือ

นายพงษ์ศักดิ์ กิตติสมเกียรติ

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต

ภาควิชานิติศาสตร์

บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

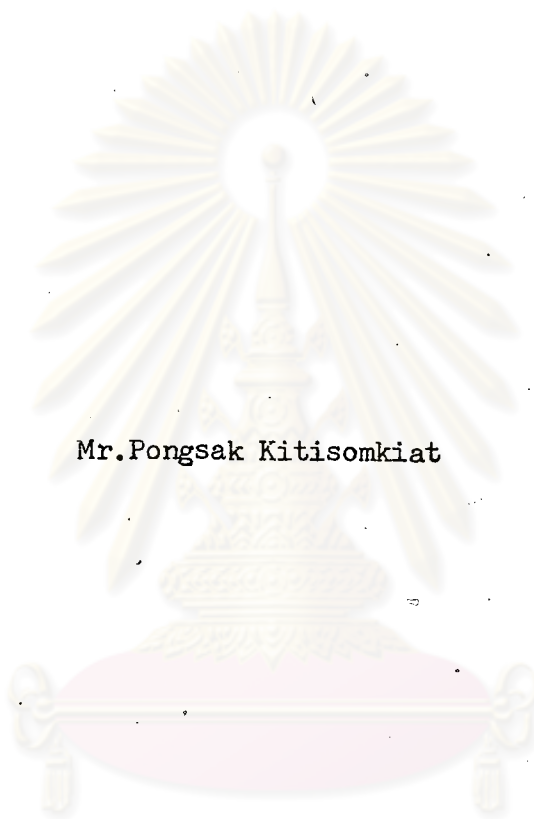
พ.ศ. ๒๕๒๗

ISBN 974 - 563 - 239 - 2

I1658725X

011015

INTERNATIONAL COPYRIGHT
IN RESPECT TO
RIGHT OF TRANSLATION AND REPRODUCTION OF BOOKS

Mr.Pongsak Kitisomkiat

ศูนย์วิทยุทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements

for the Degree of Master of laws

Department of Law

Graduate School

Chulalongkorn University

1984

หัวข้อวิทยานิพนธ์

ลิขสิทธิ์ระหว่างประเทศ ว่าควยสิทธิ์ในการแปลและการทำซ้ำ
ซึ่งหนังสือ

โดย

นายพงษ์ศักดิ์ กิตติสมเกียรติ

ภาควิชา

นิติศาสตร์

อาจารย์ที่ปรึกษา

รองศาสตราจารย์ ไชยยศ เหมะรัชตะ

บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย อนุมัติให้บัณฑิตวิทยาลัย
เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาหลักสูตรปริญญาโทบัณฑิต

..... *Signature* ..... คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย
(รองศาสตราจารย์ ดร.สุประคิษฐ์ บุญนาค)

คณะกรรมการตรวจวิทยานิพนธ์

..... *Signature* ..... ประธานกรรมการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ จุฬา กุลบุญชัย)

..... *Signature* ..... กรรมการ
(รองศาสตราจารย์ ไชยยศ เหมะรัชตะ)

..... *Signature* ..... กรรมการ
(รองศาสตราจารย์ พิชัยศักดิ์ หรยางกูร)

..... *Signature* ..... กรรมการ
(อาจารย์ ฐิติพันธ์ เชื้อบุญชัย)

ลิขสิทธิ์ของบัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

หัวข้อวิทยานิพนธ์

ลิขสิทธิ์ระหว่างประเทศ ว่าด้วยสิทธิในการแปลและการทำซ้ำ
ซึ่งหนังสือ

ชื่อนิติ

นายพงษ์ศักดิ์ กิตติสมเกียรติ

อาจารย์ที่ปรึกษา

รองศาสตราจารย์ ไชยยศ เหมะรัชตะ

ภาควิชา

นิติศาสตร์

ปีการศึกษา

พ.ศ. ๒๕๒๖

บทคัดย่อ

ลิขสิทธิ์ เป็นทรัพย์สินทางปัญญาประเภทหนึ่ง ในด้านของการคุ้มครองสิทธิ
ของผู้สร้างสรรค์ที่นานาประเทศได้รับรองคุ้มครองด้วยการบัญญัติเป็นกฎหมายภายใน โดยมี
วัตถุประสงค์ที่จะคุ้มครองลิขสิทธิ์ในขอบเขตของงานวรรณกรรมและศิลปกรรมอย่างเต็มที่
เท่าที่ไม่เป็นการกระทบกระเทือนต่อผลประโยชน์ของสาธารณชน และเพื่อเป็นการส่งเสริม
การสร้างสรรคงานให้มากขึ้น อันจะเป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาประเทศ

ลิขสิทธิ์ระหว่างประเทศ เป็นการขยายขอบเขตของการคุ้มครองลิขสิทธิ์ออกไป
ยังประเทศอื่นตามพันธกรณีที่ตนผูกพันอยู่ ซึ่งในปัจจุบันนี้จะเป็นไปในรูปของอนุสัญญา
ระหว่างประเทศ ซึ่งก็คือ อนุสัญญาเบอร์นเพื่อการคุ้มครองวรรณกรรมและศิลปกรรม และ
อนุสัญญาลิขสิทธิ์สากล โดยอนุสัญญาทั้งสองฉบับได้บัญญัติให้ประเทศภาคีแห่งอนุสัญญาจะได้รับ
ความคุ้มครองลิขสิทธิ์ในประเทศภาคีแห่งอนุสัญญาอื่นในลักษณะคอบแทนกัน แตอนุสัญญา
ทั้งสองนี้ก็มีลักษณะแตกต่างกันในรูปแบบของการได้มาซึ่งลิขสิทธิ์ อย่างไรก็ตามก็ได้คำนึง
ถึงประเทศกำลังพัฒนาที่จะนำงานสร้างสรรค์ของประเทศพัฒนาแล้วมาใช้ในการพัฒนาประเทศ
จึงได้ให้สิทธิพิเศษแก่ประเทศกำลังพัฒนาที่จะสามารถขลิทธิในการแปลและการทำซ้ำในระบบ
ออกใบอนุญาต

สำหรับประเทศไทยได้เป็นภาคีแห่งอนุสัญญาเบอร์นอยู่ ๒ ฉบับ คือ ฉบับ Berlin
Act, ค.ศ. ๑๙๐๘ ซึ่งสำเร็จโดย Berne Additional Protocol ค.ศ. ๑๙๑๔
โดยได้ทำขอสงวนข้ออ้างมาตรการของฉบับ Berne Convention, ค.ศ. ๑๘๘๖ และ/หรือ
Paris Act, ค.ศ. ๑๘๙๖ แทน รวม ๖ ข้อ ซึ่งมีสิทธิในการแปลและการทำซ้ำภายใน

ภาคสารบัญญัติ และฉบับ Paris Act, ค.ศ. ๑๙๓๑ ในภาคบริหาร โดยประเทศไทย
 ได้ตรากฎหมายให้งานอันมีลิขสิทธิ์ตามกฎหมายของประเทศภาคีแห่งอนุสัญญาว่าด้วยการ
 คุ้มครองลิขสิทธิ์ ซึ่งประเทศไทยเป็นภาคีอยู่ด้วย และกฎหมายของประเทศนั้นได้ให้
 ความคุ้มครอง เช่นเดียวกันแก่งานอันมีลิขสิทธิ์ของภาคีอื่น ๆ แห่งอนุสัญญาดังกล่าว หรือ
 งานอันมีลิขสิทธิ์ขององค์การระหว่างประเทศซึ่งประเทศไทยร่วมเป็นสมาชิกอยู่ด้วย ให้
 ได้รับความคุ้มครองตามพระราชบัญญัติลิขสิทธิ์ พ.ศ. ๒๕๒๑ ทั้งนี้ภายใต้เงื่อนไขใน
 พระราชกฤษฎีกา แต่เนื่องจากพระราชกฤษฎีกากำหนดเงื่อนไขเพื่อคุ้มครองลิขสิทธิ์
 ระหว่างประเทศ พ.ศ. ๒๕๒๖ ได้ประกาศใช้ภายหลังพระราชบัญญัติลิขสิทธิ์ พ.ศ. ๒๕๒๑
 ดังนั้นในช่วงระยะเวลาที่ยังมิได้มีการประกาศใช้พระราชกฤษฎีกา จึงต้องนำบทบัญญัติ
 ของพระราชบัญญัติลิขสิทธิ์ พ.ศ. ๒๕๒๑ มาใช้บังคับกับลิขสิทธิ์ระหว่างประเทศด้วย
 เพราะพระราชกฤษฎีกาเป็นเพียงเงื่อนไขในรายละเอียดที่เกี่ยวกับข้อจำกัดหรือข้อยกเว้น
 การคุ้มครองเท่านั้น ซึ่งหากไม่มีพระราชกฤษฎีกาก็สามารถนำพระราชบัญญัติลิขสิทธิ์
 พ.ศ. ๒๕๒๑ มาใช้บังคับได้ และทั้งเจตนารมณ์ของกฎหมายก็ต้องการให้ความคุ้มครอง
 ลิขสิทธิ์ระหว่างประเทศ และในทำนองเดียวกันกับงานอันมีลิขสิทธิ์ขององค์การระหว่าง
 ประเทศ ก็จะได้รับ ความคุ้มครองตามพระราชบัญญัติลิขสิทธิ์ พ.ศ. ๒๕๒๑ เพราะมีได้
 บัญญัติเงื่อนไขแห่งการคุ้มครองไว้ในพระราชกฤษฎีกาแต่ประการใด

นอกจากนี้ประเทศไทยยังมีพันธกรณีเกี่ยวกับลิขสิทธิ์ระหว่างประเทศอยู่ตาม
 สนธิสัญญาทางไมตรีและความสัมพันธ์ทางเศรษฐกิจระหว่างราชอาณาจักรไทยกับสหรัฐอเมริกา
 เนื่องจากประเทศไทยมีพันธกรณีที่ถือว่า สนธิสัญญาจะไม่มีผลบังคับเป็นกฎหมายภายในทันที
 จึงไม่อาจนำไปใช้บังคับตามกฎหมายภายในได้ ทั้งนี้ไม่อาจนำมาตรา ๕๒ แห่งพระราชบัญญัติ
 ลิขสิทธิ์ พ.ศ. ๒๕๒๑ มาใช้บังคับได้ แต่ในบางกรณีศาลยุติธรรมก็ได้เคยวินิจฉัยตีความ
 สนธิสัญญาไว้โดยตรงเสมือนกฎหมายภายใน แต่ก็ยังไม่สามารถเป็นบรรทัดฐานได้ ซึ่งหาก
 รัฐมีความต้องการให้ความคุ้มครองงานของประเทศสหรัฐอเมริกา ก็ควรแก้ไขมาตรา ๕๒
 แห่งพระราชบัญญัติลิขสิทธิ์ พ.ศ. ๒๕๒๑ โดยให้ครอบคลุมถึงงานดังกล่าวด้วย

สิทธิในการแปลซึ่งหนังสือต่างประเทศของไทย ได้บัญญัติไว้ในมาตรา ๕ วรรค ๒ ของพระราชกฤษฎีกากำหนดเงื่อนไขเพื่อคุ้มครองลิขสิทธิ์ระหว่างประเทศ พ.ศ. ๒๕๒๖ โดยให้ระบบสิทธิ ตามข้อสงวนข้อที่ ๓ ที่ข้อ ๑ มาตรา ๑ วรรค ๓ ของ Paris Act, ค.ศ. ๑๘๘๖ และมาตรา ๕ วรรค ๒, ๓ และ ๔ ของ Berne Convention, ค.ศ. ๑๘๘๖ แทนมาตรา ๔ ของ Berlin Act, ค.ศ. ๑๘๐๘ โดยในงานวรรณกรรมหรือนาฏกรรม หากเจ้าของลิขสิทธิ์มิได้จัดพิมพ์หรืออนุญาตให้ผู้อื่นจัดทำคำแปลเป็นภาษาไทย และโฆษณา คำแปลนั้นในราชอาณาจักรภายในสิบปี นับแต่วันสิ้นปีปฏิทินของปีที่ได้มีการโฆษณาวรรณกรรม หรือนาฏกรรมดังกล่าว เป็นครั้งแรก ให้ถือว่าสิทธิที่จะห้ามมิให้ทำซ้ำ คัดแปลง หรือโฆษณา ซึ่งคำแปลในราชอาณาจักรเป็นอันสิ้นสุดลง ซึ่งมีใ้บัญญัติถึงการสิ้นสุดลงของสิทธิในการแปล ตามพันธกรณีระหว่างประเทศหรือเหมือนกับที่กฎหมายภายในของประเทศอื่น ๆ ใช้ นอกจากนี้ ยังมีใ้บัญญัติให้การคุ้มครองงานแปลได้รับความคุ้มครองเหมือนงานแรกเริ่มเท่าที่ไม่เป็นการ เลื่อมสิทธิของเจ้าของลิขสิทธิ์เดิม และไม่อาจนำมาตรา ๕ แห่งพระราชบัญญัติลิขสิทธิ์ พ.ศ. ๒๕๒๑ มาใช้บังคับได้ เพราะเป็นการแปลที่มีใ้รับอนุญาตจากเจ้าของลิขสิทธิ์ แต่ด้วยอาศัยการตีความตามเจตนารมณ์ของกฎหมาย และทฤษฎีพื้นฐานของกฎหมายลิขสิทธิ์ จึงทำให้บทบัญญัติทั้งสองมีความสอดคล้องพันธกรณีระหว่างประเทศ อย่างไรก็ตาม หาก ผลของการตีความในชั้นศาลยุติธรรมเป็นไปในทางตรงข้าม ก็ควรมีการแก้ไขกฎหมาย เสียใหม่ ส่วนในด้านของสิทธิในการทำซ้ำซึ่งหนังสือต่างประเทศของไทยนี้ ใ้ใช้ระบบ บทบัญญัติทั่วไป ซึ่งไม่เป็นไปตามพันธกรณีระหว่างประเทศทั้งในมาตรา ๑ วรรค ๔ ของ Paris Act, ค.ศ. ๑๘๘๖ (ข้อสงวนข้อที่ ๔) และมาตรา ๕ ของ Berlin Act, ค.ศ. ๑๘๐๘ ซึ่งใช้ระบบบทบัญญัติเฉพาะงาน แต่บทบัญญัติของไทยนี้ เป็นการให้ความ คุ้มครองมากกว่าความผูกพันตามพันธกรณีดังกล่าว จึงไม่เป็นการขัดหรือแย้งกับพันธกรณีตาม อนุสัญญาเบอร์น หากประเทศไทยต้องการใช้สิทธิในการทำซ้ำในระบบบทบัญญัติเฉพาะงาน ก็ควรแก้ไขกฎหมายเสียใหม่

ส่วนในด้านของสิทธิในการแปลและการทำซ้ำซึ่งหนังสือต่างประเทศ ในระบบ ต่าง ๆ ตามอนุสัญญาเบอร์นนี้ ประเทศไทยจะนำสิทธิในการแปลในระบบสิทธิ และสิทธิ ในการทำซ้ำในระบบออกใ้รับอนุญาตทำซ้ำมาใช้ อันจะเป็นประโยชน์ต่อประเทศไทย สำหรับ

ในค่านของอนุสัญญาสิทธิสากล ซึ่งในปัจจุบันประเทศไทยยังมิได้เป็นภาคีสมาชิก หากประเทศไทยมีความต้องการเขาเป็นภาคีแห่งอนุสัญญาสิทธิสากล ก็น่าจะใช้สิทธิในการแปลและการทำซ้ำซึ่งหนังสือในระบบบทบัญญัติยกเว้นสำหรับประเทศกำลังพัฒนา แต่อย่างไรก็ตาม การเปลี่ยนแปลงพันธกรณีหรือผูกพันใหม่จะต้องพิจารณาในด้านอื่น ๆ ประกอบด้วย เพราะวิทยานิพนธ์นี้ทำการวิจัยเฉพาะค่านของสิทธิในการแปลและการทำซ้ำซึ่งหนังสือเท่านั้น

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

Thesis Title International Copyright In Respect to Right
of Translation and Reproduction of books.
Name Mr.Pongsak Kitisomkiat
Thesis Advisor Associate Professor Chaiyos Hamrajata
Department Department of Law
Academic Year 1983

ABSTRACT

Copyright, a category of intellectual property, is a rule to protect authors' rights by national law in many countries for the purpose of full protection in the expression of literary and artistic works, as far as the public interest is not affected, and to promote creation of works which will be beneficial to the development of the country.

International Copyright is meant to extend the protection of copyright to national of other countries according to the agreed obligation. Nowadays, it is known as the International Convention: The Berne Convention for Protection of Literary and Artistic Works and The Universal Copyright Convention. They, themselves protect the copyright of the contracting states in other contracting states by the rule of reciprocity. But they still have some different provisions about the condition of copyright. However, having taken into consideration that developing countries have to apply works of developed countries for their countries development, therefore, the conventions provide for compulsory licensing to translation and reproduction rights of developing countries.

01

Thailand is a member of The Berne Convention. There are two parts that Thailand adheres to: The Berlin Act, 1908 completed by the additional Protocol, 1914 (with six reservations) including the translation and reproduction rights (in substance course) and Paris Act, 1971 (in administration course). The present Thai copyright law is The Copyright Act, B.E. 2521. It protects any copyrighted work under the law of other contracting state of a convention which Thailand is also a contracting state. It extends such protection reciprocally but subject to a Royal Decree. However, The Royal Decree provides only a limitation or exception of protection. Without that, the act itself can be used and is deemed to fulfill spirit of the said Act in protecting foreign copyright. The works of international organization are also protected under The Copyright Act, B.E. 2521 because a condition of protection was not provided in The Royal Decree.

In addition, Thailand has obligation under The Treaty of Amity and Economic Relations between The Kingdom of Thailand and The United States of America. Since Thailand follows the dualistic doctrine the Treaty cannot directly be applied as law of the land and it cannot claim to be within the provision of article 42 of The Copyright Act, B.E. 2521. However the court has ever decided that a treaty may be applied has national law. But precedent is still to be set. If the government prefers to extend protection to work of nationals of the United States it should revise article 42 of The Copyright Act, B.E. 2521 to include those works.

The Thai's translation right of books follows the ten years system of the third reservation, according to article 1 paragraph 3 of The Paris Act, 1896 and article 5 paragraph 2, 3 and 4 of The Berne Convention, 1886 instead of article 8 of The Berlin Act, 1908. It is provided in article 5 paragraph 2 of The Royal Decree: if the owner of copyright of literary or dramatic works does not make or authorize the translation in Thai language and publish in the Kingdom within ten years from the last day of the year of the first publication of such works, the exclusive right of reproduction, adaptation or publication of the translation in the Kingdom shall be deemed extinguished. This article does not provide for extinction of the translation right as provided in the convention or domestic laws of other country. In addition, The Copyright Act, B.E. 2521 does not provide for protection of a translation as original works without prejudice to the right of the author of the original works. Article 9 of the said Act cannot be applied here because it is not an authorized translation. However by virtue of interpretation according to the spirit of legislation and the fundamental doctrine of copyright law the provision can be applied to follow the international obligation. However a revision of the law is still necessary if the court does not interpret in the above mentioned manner. In the part of reproduction right, Thailand uses the general provision system (no limitation). It is different from those provisions under article 1 paragraph 4 of The Paris Act, 1896 (the fourth reservations) and article 9 of The Berlin Act, 1908. It has

protected more than what is required under the convention. If the Government wants to use exclusive work system (article 1 paragraph 4 of the Paris Act, 1896) it should revise the law.

Under The Berne Convention, Thailand should use the ten years system for the translation right and the compulsory licensing system for the reproduction right. Regarding to The Universal Copyright Convention, which Thailand is not a member yet, it should apply the compulsory licensing system for the translation and reproduction right, when the government wants to become a member of this convention. However, other factor have to be taken into consideration if a change an international obligation should be introduced. This thesis limit itself to the right to translation and the Right of to reperduction.

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์นี้ สำเร็จลงด้วยดีด้วยความกรุณาจากบุคคล หลายฝ่าย ที่ได้ให้ความกรุณาต่อผู้วิจัย โดยเฉพาะอย่างยิ่ง รองศาสตราจารย์ ไชยยศ เหมะรัชตะ ซึ่งเป็นอาจารย์ที่ปรึกษาและควบคุมการวิจัย ท่านได้ให้ความช่วยเหลือ ให้คำแนะนำด้วยดี, อาจารย์ จริญญา ภักดีธนากุล ที่กรุณาให้คำปรึกษาในหลาย ๆ ด้าน ตลอดจนคณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์ทุกท่านที่ไดกรุณาตรวจแก้ไขให้วิทยานิพนธ์นี้มีความสมบูรณ์ยิ่งขึ้น ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณมา ณ ที่นี้ด้วย

อนึ่ง ขอขอบคุณสำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ ที่กรุณามอบทุนอุดหนุนในการทำวิทยานิพนธ์ครั้งนี้ จำนวน ๓,๐๐๐ บาท

ท้ายที่สุด ผู้วิจัยขอกราบระลึกถึงพระคุณของคุณพ่อ คุณแม่ ผู้เห็นความสำคัญ เป็นกำลังใจและสนับสนุนส่งเสริมการศึกษาตลอดมา เพื่อ ๆ พี่ ๆ และน้อง ๆ ทั้งหลาย ที่ให้กำลังใจจนวิทยานิพนธ์นี้สำเร็จลงได้.

พงษ์ศักดิ์ กิตติสมเกียรติ

กุมภาพันธ์ ๒๕๒๗

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	ช
กิตติกรรมประกาศ	ฉ
สารบัญตาราง	ค
บทที่	
บทนำ	๑
๑. ลักษณะโดยทั่วไปของลิขสิทธิ์	๔
- ความหมายของลิขสิทธิ์	๔
ก. เหตุผลแห่งการคุ้มครองลิขสิทธิ์	๕
ข. วัตถุประสงค์ของกฎหมายลิขสิทธิ์	๖
ค. ลิขสิทธิ์คืออะไร	๘
- ประวัติกฎหมายว่าด้วยลิขสิทธิ์	๑๑
- งานที่ได้รับการคุ้มครอง	๑๕
- การได้มาซึ่งลิขสิทธิ์	๒๑
ก. โดยการสร้างสรรค์ขึ้นเอง	๒๑
ข. โดยการจ้างทำของ	๒๔
ค. โดยผลแห่งนิติกรรม	๒๕
ง. โดยผลของกฎหมาย	๒๕
- สิทธิของเจ้าของลิขสิทธิ์	๒๕
- อายุแห่งการคุ้มครองลิขสิทธิ์	๒๘
ก. ระยะเวลาการคุ้มครอง	๒๘
ข. การนับอายุแห่งการคุ้มครอง	๓๑
ค. การนำเอางานออกโฆษณาหลังอายุแห่งการคุ้มครองลิขสิทธิ์ ..	๓๒
- การละเมิดลิขสิทธิ์และโทษ	๓๒

ก. การละเมิดลิขสิทธิ์โดยทางตรง	๓๓
ข. การละเมิดลิขสิทธิ์โดยทางอ้อม	๓๔
ค. ข้อเสนอพื้นฐานคดีละเมิดลิขสิทธิ์	๓๕
ง. บทกำหนดเกี่ยวกับโทษ	๓๖
จ. ภายความฟ้องร้องคดีละเมิดลิขสิทธิ์	๓๗
- ขอยกเว้นการละเมิดลิขสิทธิ์	๓๗
๒ ลักษณะโดยทั่วไปของลิขสิทธิ์ระหว่างประเทศ	๔๑
- เหตุผลการคุ้มครองลิขสิทธิ์ระหว่างประเทศ	๔๑
- ความเป็นมาของลิขสิทธิ์ระหว่างประเทศ	๔๒
- ความหมายของลิขสิทธิ์ระหว่างประเทศ	๔๗
- อนุสัญญาเกี่ยวกับลิขสิทธิ์ระหว่างประเทศ	๕๐
ก. อนุสัญญาเบอร์น	๕๑
ข. อนุสัญญาลิขสิทธิ์สากล	๕๓
- พันธกรณีของประเทศไทยเกี่ยวกับลิขสิทธิ์ระหว่างประเทศ	๕๖
ก. อนุสัญญาเบอร์น ฉบับ Berlin Act, ค.ศ. ๑๙๐๘	๕๖
ข. สนธิสัญญาทางไมตรีและความสัมพันธ์ทางเศรษฐกิจระหว่าง ราชอาณาจักรไทยกับสหรัฐอเมริกา	๖๕
- การคุ้มครองลิขสิทธิ์ระหว่างประเทศ	๖๘
ก. พระราชบัญญัติคุ้มครองวรรณกรรมและศิลปกรรม พุทธศักราช ๒๔๗๔	๖๘
ข. พระราชบัญญัติลิขสิทธิ์ พ.ศ. ๒๕๒๑	๗๓
๓ สิทธิในการแปลและการทำซ้ำซึ่งหนังสือตามกฎหมายระหว่างประเทศ	๘๐
- สิทธิในการแปลซึ่งหนังสือ	๘๑
ก. ความหมายของการแปลหนังสือ	๘๒
ข. สิทธิในการแปลหนังสือตามอนุสัญญาเบอร์น	๘๒

บท

๑. ระบบสืบปี	๘๒
๒. ระบบกรรมคา	๘๘
๓. ระบบออกใบอนุญาตทำการแปล	๘๖
ค. สิทธิในการแปลซึ่งหนังสือตามอนุสัญญาลิขสิทธิ์สากล	๘๖
๑. ระบบบทบัญญัติหลัก	๘๖
๒. ระบบบทบัญญัติยกเว้นสำหรับงานเขียน	๘๗
๓. ระบบบทบัญญัติยกเว้นสำหรับประเทศกำลังพัฒนา	๘๘
- สิทธิในการทำซ้ำซึ่งหนังสือ	๑๐๔
ก. ความหมายของการทำซ้ำซึ่งหนังสือ	๑๐๕
ข. สิทธิในการทำซ้ำซึ่งหนังสือตามอนุสัญญาเบอร์น	๑๐๖
๑. ระบบบทบัญญัติเฉพาะงาน	๑๐๖
๒. ระบบบทบัญญัติทั่วไป	๑๐๘
๓. ระบบออกใบอนุญาตทำซ้ำ	๑๑๐
ค. สิทธิในการทำซ้ำซึ่งหนังสือตามอนุสัญญาลิขสิทธิ์สากล	๑๑๕
๔ สิทธิในการแปลและการทำซ้ำซึ่งหนังสือตามกฎหมายภายในของประเทศ ต่าง ๆ	๑๒๑
- ประเทศที่เป็นภาคีแห่งอนุสัญญาเบอร์น	๑๒๒
ก. สาธารณรัฐศรีลังกา	๑๒๒
ข. สาธารณรัฐประชาชนคองโก	๑๒๔
- ประเทศที่เป็นภาคีแห่งอนุสัญญาลิขสิทธิ์สากล	๑๒๖
ก. ประเทศโคลัมเบีย	๑๒๖
ข. ประเทศสหรัฐอเมริกา	๑๓๔
- ประเทศที่เป็นภาคีแห่งอนุสัญญาทั้งสองฉบับ	๑๓๗
ก. ประเทศอังกฤษ	๑๓๗
ข. สหพันธ์สาธารณรัฐสังคมนิยมยูโกสลาเวีย	๑๔๐
ค. ประเทศญี่ปุ่น	๑๔๔

บทที่

- กฎหมายอื่น ๆ ๑๘๕
  - ก. Tunis Model Law on Copyright for Developing Countries ๑๘๕
- ๕ สิทธิในการแปลและการทำซ้ำซึ่งหนังสือต่างประเทศของไทย .....
  - การบังคับใช้กฎหมายระหว่างประเทศของไทย ๑๖๑
    - ก. ปัญหาในกรณีแรก (สนธิสัญญาทางไมตรีและความสัมพันธ์ทางเศรษฐกิจระหว่างราชอาณาจักรไทยกับสหรัฐอเมริกา) ... ๑๖๒
    - ข. ปัญหาในกรณีที่สอง (การบังคับใช้กฎหมายลิขสิทธิ์ระหว่างประเทศ ขณะที่ยังไม่มีพระราชกฤษฎีกา) ๑๖๔
  - การให้ความคุ้มครองสิทธิในการแปลและการทำซ้ำซึ่งหนังสือต่างประเทศของไทย ๑๗๗
    - ก. พระราชบัญญัติคุ้มครองวรรณกรรมและศิลปกรรม พ.ศ. ๒๔๗๔ ..... ๑๗๘
      - ๑. สิทธิในการแปลซึ่งหนังสือต่างประเทศ ๑๗๘
      - ๒. สิทธิในการทำซ้ำซึ่งหนังสือต่างประเทศ ๑๘๑
    - ข. พระราชบัญญัติลิขสิทธิ์ พ.ศ. ๒๕๒๑ และพระราชกฤษฎีกากำหนดเงื่อนไขเพื่อคุ้มครองลิขสิทธิ์ระหว่างประเทศ พ.ศ. ๒๕๒๖ ..... ๑๘๔
      - ๑. สิทธิในการแปลซึ่งหนังสือต่างประเทศ ๑๘๕
      - ๒. สิทธิในการทำซ้ำซึ่งหนังสือต่างประเทศ ๒๐๖
    - ค. ขอสั่งเกต ๒๑๐
      - ๑. สิทธิในการแปลซึ่งหนังสือต่างประเทศ ๒๑๑
      - ๒. สิทธิในการทำซ้ำซึ่งหนังสือต่างประเทศ ๒๑๒
  - ระบบของสิทธิในการแปลและการทำซ้ำซึ่งหนังสือต่างประเทศ .. กับประเทศไทย ๒๑๓

บทที่

ก. สิทธิในการแปลงหนังสือต่างประเทศ	๒๑๔
๑. อนุสัญญาเบอร์น	๒๑๕
๒. อนุสัญญาสิทธิบัตรสากล	๒๒๔
ข. สิทธิในการทำซ้ำหนังสือต่างประเทศ	๒๒๖
๑. อนุสัญญาเบอร์น	๒๒๖
๒. อนุสัญญาสิทธิบัตรสากล	๒๓๕
ค. ขอสั่งเกต	๒๓๖
๖ บทสรุปและขอเสนอแนะ	๒๔๐
- บทสรุป	๒๔๐
- ขอเสนอแนะ	๒๕๓
บรรณานุกรม	๒๕๘
ประวัติ	๒๖๖

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

สารบัญตาราง

หน้า

ตารางเปรียบเทียบสิทธิในการแปลของอนุสัญญาเบอร์น	
(ระบบลิขสิทธิ์ ตาม Berne Convention, ค.ศ. ๑๘๘๖ ประกอบกับ Paris Act, ค.ศ. ๑๘๙๖ กับ ระบบออกใบอนุญาตทำการแปลตาม ภาคผนวกท้าย Paris Act, ค.ศ. ๑๙๓๑)	๒๑๗
ตารางเปรียบเทียบสิทธิในการทำซ้ำของอนุสัญญาเบอร์น	
(ระบบทบทวนคดีเฉพาะงาน ตาม Paris Act, ...	
ค.ศ. ๑๘๙๖ กับ ระบบออกใบอนุญาตทำซ้ำ ตามภาคผนวกท้าย Paris Act, ค.ศ. ๑๙๓๑)	๒๒๕

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ความเป็นมาของสาระสำคัญของปัญหา

ประเทศไทยมีกฎหมายว่าด้วยลิขสิทธิ์มานานนับเกือบศตวรรษ โดยเริ่มแรกได้ให้ความคุ้มครองเฉพาะงานประเภทรบกรรมเท่านั้น ในระยะต่อมาก็ได้ขยายขอบเขตการคุ้มครองลิขสิทธิ์ต่อไปให้กว้างขึ้นตามสภาวะกาลของสังคมและความเปลี่ยนแปลงทางเทคโนโลยี จนกระทั่งถึงยุคของการคุ้มครองลิขสิทธิ์ระหว่างประเทศ ด้วยสังคมโลกได้เห็นความจำเป็นของการคุ้มครองลิขสิทธิ์ ซึ่งนำมาของการพัฒนาสังคมโลกมนุษย์ทั้งทางด้านการศึกษา การศาสนา และการสังคมโดยทั่วไป

ประเทศไทยโดยอรับหลักการคุ้มครองลิขสิทธิ์ระหว่างประเทศ ด้วยการบัญญัติเป็นกฎหมายภายในซึ่งก็คือ พระราชบัญญัติคุ้มครองวรรณกรรมและศิลปกรรม พุทธศักราช ๒๔๙๕ ทั้งนี้เนื่องมาจากการสมัครเป็นภาคีแห่งอนุสัญญาเบอร์ลินเพื่อการคุ้มครองวรรณกรรมและศิลปกรรม ค.ศ. ๑๘๘๖ ฉบับ Berlin Act, ค.ศ. ๑๙๐๘ ในการเข้าเป็นภาคีแห่งอนุสัญญาเบอร์ลินของประเทศไทย เพื่อประโยชน์ของประเทศไทย จึงได้มีการทำข้อสงวนไว้ ๖ ข้อด้วยกัน โดยเฉพาะในเรื่องของสิทธิในการแปลและการทำซ้ำ ซึ่งสาระสำคัญของการคุ้มครองลิขสิทธิ์ระหว่างประเทศของไทย ได้ให้ความคุ้มครองลิขสิทธิ์ของประเทศภาคีแห่งอนุสัญญาเบอร์ลิน โดยให้ได้รับความคุ้มครองตามพระราชบัญญัติคุ้มครองวรรณกรรมและศิลปกรรม พุทธศักราช ๒๔๙๕ แต่ทั้งนี้อยู่ภายใต้เงื่อนไขของหมวด ๒ ว่าด้วยลิขสิทธิ์ระหว่างประเทศ พระราชบัญญัตินี้ได้ใช้บังคับมาจนกระทั่ง ปี พ.ศ. ๒๕๒๑ จึงได้มีการประกาศใช้ พระราชบัญญัติลิขสิทธิ์ พ.ศ. ๒๕๒๑ โดยยกเลิกพระราชบัญญัติเดิมเสียในลักษณะการคุ้มครองลิขสิทธิ์ระหว่างประเทศ พระราชบัญญัติลิขสิทธิ์ พ.ศ. ๒๕๒๑ ได้บัญญัติหลักการการคุ้มครองงานอันมีลิขสิทธิ์ตามกฎหมายของประเทศไทยเกี่ยวกับลิขสิทธิ์ที่ประเทศไทยเป็นภาคีสมาชิกอยู่ และงานขององค์การระหว่างประเทศที่ประเทศไทยเป็นสมาชิกอยู่ ให้ได้รับความคุ้มครองตามพระราชบัญญัติลิขสิทธิ์ พ.ศ. ๒๕๒๑ ทั้งนี้ภายใต้เงื่อนไขที่กำหนดโดยพระราชกฤษฎีกา แต่เนื่องจากพระราชกฤษฎีกากำหนดเงื่อนไขเพื่อคุ้มครองลิขสิทธิ์ระหว่างประเทศ พ.ศ. ๒๕๒๖ ได้ออกบังคับใช้ภายหลังจากพระราชบัญญัติลิขสิทธิ์ พ.ศ. ๒๕๒๑ เกือบ ๕ ปี

จึงทำให้เกิดปัญหาเกี่ยวกับการบังคับใช้กฎหมายการคุ้มครองลิขสิทธิ์ระหว่างประเทศ ในระหว่างที่ยังไม่ได้มีการประกาศใช้พระราชกฤษฎีกา แม่พระราชกฤษฎีกานี้จะได้ประกาศใช้แล้วก็ตาม แต่พระราชกฤษฎีกามีกำหนดเงื่อนไขเพื่อคุ้มครองงานสร้างสรรค์ขององค์การระหว่างประเทศ ตามที่กำหนดไว้ในมาตรา ๘๒ แห่งพระราชบัญญัติลิขสิทธิ์ พ.ศ. ๒๕๒๑ ดังนั้นการบังคับใช้จึงจะมีขอบเขตและเงื่อนไขเพียงใด นอกจากนี้การที่ประเทศไทยได้มีสนธิสัญญาทางไมตรีและความสัมพันธ์ทางเศรษฐกิจระหว่างราชอาณาจักรไทยกับสหรัฐอเมริกา ซึ่งมีบทบัญญัติในข้อ ๕ กำหนดให้ภาคีสันติสัญญาต่างให้ความคุ้มครองงานของภาคีอีกฝ่ายหนึ่ง จึงมีปัญหากับการให้ความคุ้มครองลิขสิทธิ์ของประเทศสหรัฐอเมริกา จะมีขอบเขตและเงื่อนไขเพียงใดและจะนำพระราชบัญญัติลิขสิทธิ์ พ.ศ. ๒๕๒๑ และพระราชกฤษฎีกากำหนดเงื่อนไขเพื่อคุ้มครองลิขสิทธิ์ระหว่างประเทศ พ.ศ. ๒๕๒๒ มาบังคับใช้ได้หรือไม่

การเข้าเป็นภาคีสมาชิกแห่งอนุสัญญาเบอร์นของประเทศไทย ทำให้ประเทศไทยมีพันธกรณีระหว่างประเทศที่จะให้ความคุ้มครองงานสร้างสรรค์ของประเทศภาคีแห่งอนุสัญญาเบอร์น โดยบัญญัติกฎหมายภายในให้ความคุ้มครองแก่ประเทศดังกล่าว ให้สอดคล้องกับพันธกรณีระหว่างประเทศที่ประเทศไทยผูกพันอยู่ ซึ่งในปัจจุบันก็คือ พระราชบัญญัติลิขสิทธิ์ พ.ศ. ๒๕๒๑ และพระราชกฤษฎีกากำหนดเงื่อนไขเพื่อคุ้มครองลิขสิทธิ์ระหว่างประเทศ พ.ศ. ๒๕๒๒ ดังนั้นจึงน่าพิจารณาว่ากฎหมายภายในเกี่ยวกับการคุ้มครองลิขสิทธิ์ระหว่างประเทศ ในด้านของสิทธิในการแปลและการทำซ้ำซึ่งหนังสือนี้ จะมีผลสอดคล้องกับพันธกรณีระหว่างประเทศแค่ไหน เพียงใด และเนื่องจากอนุสัญญาระหว่างประเทศที่เกี่ยวกับลิขสิทธิ์ ได้มีหลายฉบับและในแต่ละฉบับก็มีการแก้ไขเปลี่ยนแปลงหลายครั้งด้วยกัน ทำให้มีระบบของสิทธิในการแปลและทำซ้ำซึ่งหนังสือหลายระบบด้วยกันและในแต่ละระบบมีข้อดี และเหมาะสมกับประเทศไทยเพียงใด อันจะเป็นประโยชน์ในการแก้ไขเปลี่ยนแปลงพันธกรณีระหว่างประเทศในอนาคตด้วย

วัตถุประสงค์

๑. เพื่อศึกษาและวิจัยสภาพบังคับของลิขสิทธิ์ระหว่างประเทศ ตามกฎหมายภายในของประเทศไทย
๒. เพื่อศึกษา ค้นคว้า และวิจัยลิขสิทธิ์ระหว่างประเทศในด้านการให้ความคุ้มครองสิทธิในการแปลและการทำซ้ำซึ่งหนังสือตามกฎหมายภายในของไทย

๓. เพื่อศึกษา และวิเคราะห์หาระบบของสิทธิในการแปลและการทำซ้ำซึ่งหนังสือที่มีอยู่ในปัจจุบันตามอนุสัญญาเบอร์นเพื่อการคุ้มครองวรรณกรรมและศิลปกรรม และอนุสัญญาลิขสิทธิ์สากล ที่จะเหมาะสมกับประเทศไทย

ขอบเขตของการวิจัย

วิทยานิพนธ์นี้ จะดำเนินการวิจัยในเรื่องของสิทธิระหว่างประเทศ ในเฉพาะด้านของสิทธิในการแปลและการทำซ้ำซึ่งหนังสือต่างประเทศในประเทศไทย

วิธีที่จะดำเนินการวิจัย

วิทยานิพนธ์นี้ จะดำเนินการวิจัยเชิงเอกสาร (Documentary Research)

ทฤษฎีหรือแนวความคิดพื้นฐาน

หลักการคุ้มครองสิทธิระหว่างประเทศด้วยการบัญญัติเป็นกฎหมายภายใน จะต้องบัญญัติให้สอดคล้องกับพันธกรณีระหว่างประเทศที่ประเทศไทยผูกพันอยู่ ซึ่งมักจะกำหนดมาตรฐานขั้นต่ำของระดับการคุ้มครองสิทธิไว้ ดังนั้นการบัญญัติกฎหมายภายในย่อมสามารถที่จะเลือกบทบัญญัติที่เป็นประโยชน์ต่อประเทศได้ แต่ทั้งนี้จะต้องไม่เป็นการขัดหรือแย้งกับพันธกรณีระหว่างประเทศดังกล่าว

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

๑. ผลการวิเคราะห์สภาพบังคับของสิทธิระหว่างประเทศ ตามกฎหมายภายในของประเทศไทย

๒. ผลการวิเคราะห์การให้ความคุ้มครองสิทธิในการแปลและการทำซ้ำซึ่งหนังสือตามกฎหมายภายในของประเทศไทย โดยเปรียบเทียบกับพันธกรณีระหว่างประเทศของไทย

๓. ผลการวิเคราะห์ระบบการให้ความคุ้มครองสิทธิในการแปลและการทำซ้ำซึ่งหนังสือตามอนุสัญญาเบอร์นเพื่อการคุ้มครองวรรณกรรมและศิลปกรรม และอนุสัญญาลิขสิทธิ์สากล ที่จะเหมาะสมกับประเทศไทย เพื่อประโยชน์ในการพิจารณาเปลี่ยนแปลงพันธกรณีระหว่างประเทศอันอาจมีขึ้นในอนาคต